

1 (166)

2012 йил 4 январь, чоршанба

www.milliytiklanish.uz

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Талабаларга байрам тухфаси

Университетнинг Самарканд филиалида ҳам асосига диккат-эътибор ахборот ва коммуникация соҳалари бўйича етук мутахассислар тайёрлашга каратилаётir. Ўтган давр мобайнинда филиални 1550 нафардан зиёд ёшлар битириб, бугунги кунда турли корхоналар, таълим мусассаларида фаoliyat кўrsatmokda.

Таълим сомародорлиги йўлида

Ўтган давр мобайнинда юксак талабаларга жавоб берадиган ўкув-моддий база ва таълим стандартларини шакллантириши, кишлек ва шаҳар таълим мусассалари моддий базаси ва жиҳозланишидаги тафовутларни боскичма-боскич бартараф этиш асосида болаларнинг таълим-тарбия олишлари учун кенг шароитлар яратиди.

Хива — эртаклар шаҳри

Баланд қалъа деворлари билан ўралган ва 26 гектар майдонни эгаллаган қадими шаҳарда бир-бирадан гўзл ва маҳобат элинидан зиёд қадими обида мавжуд. Хива — Марказий Осиёдаги одамлар яшайдиган ягона ёдгорлик шаҳардир. Яна шуниси ажабланарлики, чўл ўртасидаги бу шаҳар сейсмик жihatдан фаол зонада жойлашган.

4 ижтимоий-сиёсий ҳаёт

6 ЖАРАЕН

2012 ЙИЛ — «МУСТАҲКАМ ОИЛА ИЛИ»

Оила ҳақида гапирап эканмиз, авваламбор, оила ҳаётининг абадийлигини, авлодларнинг давомийлигини таъминлайдиган, муқаддас урф-одатларимизни сақладиган, шу билан бирга, келажак наслалар қандай инсон бўлиб етишишига бевосита таъсир кўрсатадиган тарбия ўчиғ эканини тан олишимиз даркор.

Ислом КАРИМОВ

Янги йил шукуҳи

Шу кунларда Маданият ва спорт ишлари вазирлиги тасарруфидаги барча мусасаса ва ташкилотлар томондан жойларда янги йил тадбирлари ўтказилмоқда.

Андижон шаҳридаги вилоят ёшлар маркази, теннис корти, Темир йўл вокзали ҳамда болалар истироҳат борги майдонларидаги катта арчалар ўрнатилиб, ўйинчоқ ва ранг-баранг чироқлар билан безатилиган. Байрамона на томошаларда Бобур номидаги вилоят мусикиали драма театри, "Лола" кўғирчок театри, А.Бакиров номидаги ёшлар театри жамоалари, "Ўзбекнаво" эстрада бирлашмаси вилоят бўлими, академик ва ҳалқ бадиий жамоалари дирекцияси кошидаги ансамблари ўз концерт дастурлари билан иштироқдаги концерт дастури кўпчиликка манзур бўлаётir.

Бухоро шаҳридаги "Кўхна ва бокий Бухоро" мажмуаси амфитеатри ҳамда "Сомонийлар" маданият ва истироҳат борига ўтаятган янги йил арчаси вилоят мусикиали драма театри, маданият ва санъат арబлари, бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг чиқишилари билан янада файзли ўтаятти. Айнанча, вилоят академик ва ҳалқ бадиий жамоалари дирекцияси хонандалари, ўз эстрада кўшиқчилари иштироқдаги концерт дастури кўпчиликка манзур бўлаётir.

Хоразм вилоятида янги йилни кутиб олишга пухта ҳозирлиг кўрилди. Урганч шаҳридаги "Жайхун" меҳмонхона мажмуаси майдонига ўрнатилган катта арча атрофида "Ўзбекнаво" эстрада бирлашмаси ҳамда вилоятлиг ёш хонандалар иштироқидаги концерт дастурлари намойиш этилмоқда. Шунингдек, байрам дастурдан вилоят кўғирчок театри ва Оғаҳий номидаги вилоят мусикиали драма театри жамоалари нинг янги йил томошалари ҳам ўрин олган.

Навоий вилоятининг Нурота, Кармана, Кизилтепа, Хатирчи, Зарафшон, Навбахор, Учкудук туманлари марказида ташкил этилган тадбирларда "Чили ирок", "Нурхажон" ҳалқ бадиий жамоалари, "Гули", "Гулчирой", "Наво", "Чиннингул", "Актау" ашула ва рақс ансамбларининг концерт дастурлари бўлиб ўтмоқда. "Олтин водий", "Фарҳод" ҳамда "Ширин" маданият саройларода эса болажонлар учун ташкиллаштирилган арча байрамларида "Кармана юлдузлари", "Тошработ", "Зарметан" фольклор жамоалари, театр актёrlари ўз маҳоратларини намойиш этиб, томошабинлар кувончига кувонч кўшаётildilar.

Мұхтасархон КАРИМОВА

Оила — жамият таянчи

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарида: "Хар қайси миллатнинг ўзига хос маънавиятини шакллантириши ва юксалтиришида, ҳеч шубҳасиз, оиласининг ўрни ва таъсирни бекиёсdir. Чунки инсоннинг энг соғ ва покиза туғулари, илк ҳаётни тушунча ва тасаввурлари биринчи галда оила бағрида шаклланади. Болаларнинг характеристени, табиити ва дунёқарашини белгилайдиган маънавий мезон ва қарашлар — яхшилик ва эзгулик, олижаноблик ва меҳр-оқибат, ор-номус ва андиша каби муқаддас тушунчаларнинг пойдевори оила шароитида қарор топиши табиийдир" деб оиласида таъриф беради.

Дарҳакиат, оиласининг жамиятдаги мавкеи бекиёсdir. Тилимизда оиласини ватан маъносига, яъни ватан қилмок-оиласи курмок, оиласи бўлмок маъносига ҳам қўллаймиз. Демак оила ватан ичидаги ватандир. Оила инсон маънавиятни шакллантирадиган мезон, жамият тараққиётини юксалтирадиган омил, демографик, этнографик анъаналарни давом эт-

тирадиган макон сифатида улуг кадриятидir.

Президентимиз шу ўринда: "Халқимиз тарихига назар ташлайдиган бўлсак, энг кимматли анъаналар: ҳалоллик, ростгўйлик, ор-номус, шарму ҳаё, меҳру оқибат, меҳнатсварлик каби барча инсоний фазилатлар энг аввало оиласида шаклланади" деб таъкидлайди. Демаки, ўзбек оиласининг мустаҳкамлик ва узок яшовнанолик сири ва саодати айнан ўзбек оиласининг маънавий юксаклигидар, десак хато бўлмайди. Шу билан бирга оила мурракаба ва серкіра ходисадир. Ҳар бир оиласида оила юритиш бир хилда кечмайди ва бундай бўлиши мумкин ҳам эмас. Аммо умумий тамоилларимиз, анъаналаримиз, урф-одатларимиз каби мукаддас қадриятларимиздан чекинмаслигимиз, аксичча, уни ривожлантишишимиз ва янада такомиллаштишишимиз, юкори даражага кўтаришишимиз лозим. Истиқлонинг дастлаби йилларидан бошлаб оила кадриятини англаш, уни ихтиёмий муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлигини таъминлаш бо-

расида мислсиз ишлар амалга оширилб қелимноқда. Президентимиз шу ўринда: "Халқимиз тарихига назар ташлайдиган бўлсак, энг кимматли анъаналар: ҳалоллик, ростгўйлик, ор-номус, шарму ҳаё, меҳру оқибат, меҳнатсварлик каби барча инсоний фазилатлар энг аввало оиласида шаклланади" деб таъкидлайдиган бирга, қилинганиги оила институтини ривожлантириш давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан бирига айланганлигидан дарак беради. Шу ўринда таъкидлаш лозимки, Президентимизнинг ташбасларни билан юксаклигидар, оиласида шаклланадиган бирга, қилинганиги оила институтига бўлган эътиборнинг яна бир яққол тасдиғидир.

Дарҳакиат, Президентимиз томонидан 2012 йилга "Мустаҳкам оила или", деб ном берилишининг замиридга оила — жамият таянчи, оила фаронлиги миллий фаронлики асоси, ҳалқ фаронлиги, мамлакат тинчлиги, оиласида шакллантиришни мурасимлаштиришадиган мезон, жамият тараққиётини юксалтирадиган омил, демографик, этнографик анъаналарни давом эт-

МУНОСАБАТ

Иқтисодий имконият ва имтиёзлар

ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ЭРКИНЛИГИ ВА МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Президентимиз Ислом Каримов 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг кўшима мажлисида баён этган: "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамиятини барпо этишида янги боскич ва жараёнларнинг бошланишига ҳар томонлама асос бўлди. Унда таълиф этилган кўплаб гоя ва қонунчилик ташабbuslari орадан кўп ўтмасданоқ амалиётга жорий этила бошланди.

Президентимиз томонидан таъдим этилган Концепцияда, жумладан, оммавий ахбо-

рот воситалари эркинлиги ва мустақиллигини таъминлашга ҳам aloҳида эътибор каратилган. Концепциянинг III, маҳсус бўлими "Ахборот соҳасини ислоҳ килиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш" деб номланади. Унда таъкидланганидек: "Мамлакатимизда ўтган йиллар давомида, айнанча, охирги 10 йилда оммавий ахборот воситаларини янада либераллаштириш, сўз эркинлигини таъминлашга қаратилган кенг қамровли, ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирлар амала оширилди. Юртимизда аввало оммавий ахборот воситаларини таъминлашга қаратилган кенг ҳамроҳлик, ахборот соҳасини самарали фаoliyat кўрсатишни таъминлашга қаратилган 10 га яқин қонун хужжатлари қабул килинди". Дарҳакиат, амалдаги "Ахборот эркинлиги принциплари ва қадолатлари тўғрисида"ги, янги таҳrirдаги "Оммавий ахборот воситалари тўғрисида"ги, "Телекоммуникациялар тўғрисида"ги, "Реклама тўғрисида"ги, "Муаллифlik ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида"ги, "Ахборотлаш-

тириш тўғрисида"ги ва бошқа бир қатор қонунлар ана шулар жумласиданди.

Бугунги кунда босма ва электрон оммавий ахборот воситаларининг умумий сони қарий 1200 тани ташкил этилган.

4-бет

ЮКСАК МАЪНАВИЯТ — ЕНГИЛМАС КУЧ

Президентимиз Ислом Каримовининг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарида таъкидланганидек, "оммавий маданият" деган никоб остида ахлоқий бузуцлик ва ўравонлик, индивидуализм, эгоцентризм гояларини тарқатиш, керак бўлса, шунинг ҳисобидан бойлик ортитиши, бошқа ҳалқларнинг неча шиллак айнана ва қадриятлари, турмуши тарзининг маънавий негизларига бепинандлик, уларни қўюришига қаратилган хатарларни таҳдидлар одамни ташвишига солмай кўймайди.

Болалар маънавияти учун барчамиз масъулмиз

...Компакт дисклар билан савдо қилувчи шохбачаларда текширув ўтказган солиқ назоратчиларининг навбатдаги ташрифи анча шов-шувни келтириб чиқади.

— Бу диск сотувчилар ҳеч инсоға келмас эканда, - дейди ўрта ёшлардаги аёл. — Аллақандан беҳаё, кўрқинчли кинолар ёзилган дискларни сотишаётган экан. Мана, солиқ назоратчилари аллақанчасини олиб кетди.

4-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи — 158

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● ДАВРА СУХБАТИ

Баркамол авлод тарбияси

УНДА ОИЛА ИНСТИТУТИ МУХИМ ЎРИН ТУТАДИ

ЎзМТДП Мингбулоқ туман Кенгаши томонидан "Мустаҳкам оила йили" муносабати билан "Оила — жамият таяничи" мавзусида давра сұхбати ташкил этилди. Унда ЎзМТДП туман Кенгаши вакиллари, партия фәоллари, ҳалқ таълими ходимлари, ҚФЙ ва МФЙ вакиллари ҳамда ёшлар иштирок этилди.

Оила — жамиятнинг ажралмас, энг мухим бўғини. Тарбия, инсонийлик, меҳр-оқибат каби эзгу фазилатлар аввало оиласда шаклланади. Оила тинч бўлса маҳалла, маҳалла тинч бўлса Ватан тинч бўлади. Шу боис, мамлакатимизда истиқлонинг илк кунларидан оила тинчлигини таъминлаш, ҳар бир ёш оиласа фамхўрлик кўрсатиб, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан кўллаб-кувватлаш борасида кенг қўллами ислогочлар амала оширилмоқда. Зотан, юртимизнинг эртанги истиқболи ҳам оиласаларда камол топаётган ёшлар кўлида экани барчамизга маълум.

Дарҳакиқат, мухтарам Юртбошимиз ташаббуси билан ҳар бир йилга ном бериш, бунинг аносиди жамиятнинг барча жабхаларини ривожлантириш, фуқароларимизнинг турмуш

даражасини яхшилаш, инсон ҳуқуқ ва манфаатларини ҳар нарсадан устун кўйиб, эркин фуқаролик жамияти барпо этишга алоҳида эътибор каратилмоқда. Шу нутқаи назардан, 2012 йилга давлатимиз раҳбари Конституциямизнинг 19 йиллигига багишланган тантаналари маросимидағи "Бизнинг йўлинимиз — демократик ислогочларни чуқурлаштириш ва модернизация жараёнларини изчил давом эттириш йўлидир" номли маъруzasida таъкидлаганидек, ёш оиласи ҳаётининг турли тўфонларидан араси, унинг мустаҳкам оёқка туриб олиши учун елкадош бўлиш, бу борада зарур кўмак ва маслаҳат кўрсатишда маҳалланинг роли ва аҳамиятини ҳеч нарса билан киёслаб бўлмайди.

Давра сұхбатида кишилек, маҳалла фуқаролар йиғинларида оиласаларнинг тинчли-

гини таъминлаш, ёш оиласа фамхўрлик кўрсатиши, сабабсиз ажралашарнинг олдини олиш бўйича амала оширилаётган ишлар хусусида сўз борди. Айниқса, бу борада янги оила кураётган келин-кўёвларнинг саломатлигига жиддий эътибор каратиш, тиббий кўрикдан ўзида ўтиш лозимлиги таъкидланди.

Таъкидлаш жоизки, "Мустаҳкам оила" хусусида сўз борар экан, бу борада аввало маҳалланинг ўрни ва роли мухим аҳамияти касб этиди. Зоро, давлатимиз раҳбари Конституциямизнинг 19 йиллигига багишланган тантаналари маросимидағи "Бизнинг йўлинимиз — демократик ислогочларни чуқурлаштириш ва модернизация жараёнларини изчил давом эттириш йўлидир" номли маъруzasida таъкидлаганидек, ёш оиласи ҳаётининг турли тўfonlari dan араси, унинг мустаҳкам оёқка туриб олиши учун елкадош бўлиш, бу борада зарур кўмак ва маслаҳat kўrсatiшda маҳalланing роли ва aҳamияtinи ҳech нарса bilan kиёslab bilan kiritilishda qator tadbirlar bilan kiritilishi.

Давра сұхбатида кишилек, маҳалла фуқаролар йиғинларида оиласаларнинг тинчли-

бериш, уларнинг билим олиш, касб эгаллашарни жиддий назорат килиб бориш хусусида ҳам сўз юритилди. Айниқса, эртамиз эгалар бўлмиш ёшларнинг маънавияти, одоб-алоҳида ва саломатлигига таъсир кўrsatuvchi turli salibiy ilatlardan asrasl lозимligi aйтиб ўтилди.

Оила мустаҳкамлиги аввали тинчлик-хотиржамлиқда қарор топади. Зоро, ватанинни тинч, осмонимиз мусаффо. Бу эса оиласаларнинг тинчлиги гаровидир.

Тинч оила эса, албатта, мустаҳкам бўлади.

Жорий йилнинг «Мустаҳкам оила йили» деб эълон килинни хоразмлик партия фәоллари томонидан ҳам мавзунияти билан қарши олindi. Зоро, янги йилнинг бундай номниниши партия мақсад ва вазифалари билан муштарak. Шу нутқаи назардан партия ташкилотлари томонидан оила институтини ривожлантириш ва таъкидлантириш, нафакат юксалтириш, аёлларнинг жамиятдаги мавқеини янада юксалтиришга каратиган қатор тадбирлар ўтилди.

Ана шундай тадбирлардан бирни ЎзМТДП Гурлан туман

Кенгаши, "Маҳалла" жамғармаси туман бўлими, Гурлан шаҳарча фуқаролар йигини билан хамкорликда ўтказилди. "Юксак маънавияти оила орқали юксак тараққиёт сари" мавзусида ташкил этилган давра сұхбатида партия туман Кенгаши вакиллари, махалла фәоллари ва ёшлар иштирок этид.

Тадбирда таъкидланганидек, истиқлол йилларида мамлакатимизда жамиятнинг мухим бўғини бўлган оила институтини ривожлантириш ва таъкидлантиришга каратиган қатор ислогочлар амалга оширилди. Натижада оиласаларда соглом мухит қарор топиб, миллий қадрият, анъана ва урф-одатларимиз қайта тикиланди. Йигилишда сўзга чиққанлар ёшлар ва аёллар ўртасида оиласый бизнес ва миллий ҳунармандчиликни ривожлантириш, мазкур соҳада яратилаётган шартшароитларга алоҳида эътибор каратди.

— Юксак маънавияти ёшларнинг камолга етишида оила институтини ўрни бекиёс - деди ЎзМТДП Гурлан туман Кенгаши Ижория Кўмитаси раиси С. Жуманизёв. — Жорий йилда оиласалардаги маънавият мухитини янада яхшилаш ўзиасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Шу боси ҳар бир инсон учун мүқаддассан саналган оила, унинг мустаҳкамлиги алоҳида эътибор қаратиш, бу борада партия сайловолди Платформасидан илгари суринган "юксак маънавияти оила орқали юксак тараққиёт" деган ижтимоий-маънавий戈яни амалиётта тадбиқ килиш олдимида турган мухим визифа хисобланади. Зоро, миллат равнакида авлодларнинг нафакат жисмонан, балки маънан ҳам соғлом бўлишиларни талаб килинади.

Давра сұхбатида иштирокчиларни кизиқтирган саволларга жавоб қайтирилди. Партия мақсад ва вазифалари хусусида йиғилганларга кенг тушунча бериб ўтилди. Тадбир сўнгигида партия туман Кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси туман бўлими бундай тадбирларни кўпласбап ўюштиришга келишиб олдилар.

Баҳодир МУМИНОВ,
ЎзМТДП Наманганд
вилояти Кенгаши
матбуоти котиби
Камолиддин
САИДҚУЛОВ,
"Milliy tiklanish" мухбари

хар томонлама кўллаб-кувватлаш борасида изчил сиёсат олиб борилаётгани сир эмас. Буларнинг барни эл-юргаронлиги ва ободлигига каратиганлиги билан аҳамиятилиди. Зоро, Президентимиз таъкидлаганидек, юртимизда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш, намунаеви лойихалар асосида уй-жойлар куриш, коммунал-машиши шароитларни яратишга каратиган дастур асосида 2012 йилда 8 минг 510 та оила шаҳар шароитидан ҳеч кам бўлмаган янги уй-жойларга кўчиш кириш имконига эга бўлади. Бу халқимиз, аввалимбор, қишлоқ жойларда яшайтган аҳолининг келажигини ўйлаб амала оширилаётган катта вазифалардан бироридан келишиб олдилар. Ўтган 2011 йилда "Жанубазақурилиш" ОАЗда меҳнат қилаётган 6 нафар ёш оиласа намунаеви уй-жойларнинг қалити топширилиб янги йилни янги уйда кутиб олиши имконига эга бўлишиди.

Шу билан бирга Ўзбекистон "Миллий тикиланиш" демократик партияси Дастири ва сайловолди Платформасидан келиб чиқкан ҳолда бу йил ҳам янга 10 га яқин ёш оиласи намунаеви уй-жойларга эга бўлишида ёрдам беришини мақсад килиб кўйдик.

Юртбошимиз Ислом Каримов ташаббуси ва раҳманлигига сағлини сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза килиш, аҳоли, айниқса, ёшларни иш билан таъминлаш, ижтимоий химояга муҳожжларни

Миллий қадрият, анъана ва урф-одатларимиз

МУЖАССАМЛАШГАН ОИЛАНИ
МУСТАҲКАМЛАШ УСТУВОР ВАЗИФАМИЗ

КОРАҚАЛПОҒИСТОН

ЎзМТДП Амударё туман Кенгаши томонидан "Баркамол авлод — обод Ватан келажаги" шиори остида мөърифий тадбири ташкил этилди. Унда ЎзМТДП Амударё туман Кенгаши вакиллари, Корал-қалғолистон Республикаси Жўкорғи Кенеси ва туман Кенгаши депутатлари, "Дўстлик", "Ойбек" махалла фуқаролар йигини маслаҳатчилари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этид.

— Ёшларни милий қадрият, анъана ва урф-одатларимизга хурмат руҳида тарбиялаш, маънавий салоҳиятини ошириш ва бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, улар қалбидан ватанпарварлик, инсонпарварлик каби улугъор фазилатлар камол топишига кўмаклашиш позим, — деди ЎзМТДП Амударё туман Кенгаши Ижория Кўмитаси раиси Ўрбиносари Ш. Янгибаева. — Мазкур тадбир хам мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислогочлар, ўзгариш ва янгиликлардан ёшларни хабардор қилиш максадида ташкил этилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар ёшларнинг замонавий билим ва касб-хунарга эга бўлиши, истедодлий йигит-қизларни анилаш, уларни ҳар томонлама кўллаб-кувватлаш ҳамда турли ётғоялар таъсиридан асрарча ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ҳарарати қилиш лозимлигини таъкидладилар.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Ёшларни ҳалқ, бойлиги, салоҳияти ҳамда куч-кудрат манбаси деб билган жамият улар ҳақида фамхўрлик килишни ўзининг биринчи галдаги вазифаси деб билди. Бинобарин, ёшларга фамхўрлик мамлакатларидан оиласида ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ҳарарати қилиш лозимлигини таъкидладилар.

ЎзМТДП Бўка туман Кенгаши, туман хотин-қизлар кўмитаси ходимлари ўшлари — келажагимиз таяничи" деб номланди. Унда ЎзМТДП Бўка туман Кенгаши аъзолари, туман хотин-қизлар кўмитаси ходимлари ўшлари — келажагимиз таяничи" фаоллари иштирок этид.

Тадбирда сўзга чиққанлар мустақиллик йилларида ёшларга хурмат имкониятни шартшароитлар яратилаётгани, бининг натижаси ўзаро, эртамиз эгалари ҳалқаро спорт мусобакалари, фан олимпиадаларида салмоқли натижаларга эришаётгани, мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислогочлар, ўзгариш ва янгиликларда фаол иштирок таъёғанини таъкидладилар.

ЖИЗЗАХ

Оила жамият асосини ташкил этиди. Мамлакатимизда баркамол авлодни шакллантириш, аҳолини ижтимоий химоялаш, миллий ва умуминсоний қадриятларни асрар-авайлаш ҳамда инсон манфаатларига каратиган таъсир ҳамкорликда ишотларни оширилди. Бинобарин, ёшларга фамхўрлик мамлакатларидан оиласида ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ҳарарати қилиш лозимлигини таъкидладилар.

ЎзМТДП Фориши туман Кенгаши ташаббуси билан ўтказилган "Мустаҳкам оила — жамият таяничи" мавзудига тадбирда ана шундай фикр-мулоҳазалар ўтрга ташланди. Унда сўз олганлар мустаҳкамлинида аҳоли турмуш фаронлигини ошириш, хусусан, янги иш ўринлари яратиш, ёшларни касб-хунарга йўнайтириш, уларни оиласи тайёрлаш, ёш оиласалар учун яратилаётгани шартшароитларни таъмнилаш борасида амалга оширилаётган тадбирларни таъкидлашади.

— Оила мустаҳкамлиги аввало ёшларнинг дунёкараси, маънавиятига болиги — деди ЎзМТДП Фориши туман Кенгаши Ижория Кўмитаси раиси F. Самадов. — Шу боис партимиз ёшлар маънавиятини янада юксалтириш, маҳалла ва оила ўртасидаги алоқаларни кучайтириш ҳамда ёшларнинг тиббий ва хукуқий маданиятини оширишга қаратилган тадбирларни таъкидлашади.

Тадбир сўнгигида иштирокчилар ўзларини кизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

ФАРГОНА

ЎзМТДП Кува туман Кенгаши ташаббуси билан "Мустаҳкам оила йили"га бағишилаб "Мустаҳкам оила — юрт таяничи" мавзусида тадбир ўтказилди. Унда ЎзМТДП туман Кенгаши аъзолари, партия "Аёллар қаноти" етакчилари, ҳалқ депутатлари Кува туман Кенгаши депутатлари, "Маҳалла" жамғармаси туман бўлими ҳамда туман ФХДЕ бўлими мутасаддилари, "Нуроний" жамғармаси туман бўлими ходимлари ва ёшлар иштирок этид.

Тадбирда сўз олганлар 2012 йилни "Мустаҳкам оила йили", деб номланниши халқимизнинг эзгу ниятиларни рўбига чиқариши, мубагасиз мутахаррар Юртбошимизнинг тумонидан таъсир қилинган бўзигуни таъсир қилинди. Ўзбекистондаги қуонишини ўзига оиласида ҳамкор ташкилотларни таъкидлашади.

Тадбирни очган ЎзМТДП Бухоро вилояти Кенгаши Ижория Кўмитаси раиси Ўрбиносари О. Рўзиева мустақиллик йилларида жамият ҳаётининг барча жабхаларидан хотин-қизлар калинига ҳарорати таъсир қилинди. Унда ЎзМТДП Бухоро вилояти ва Бухоро шаҳар Кенгаши аъзолари, Бухоро шаҳар ҳокимлиги, бошлангич партия ташкилотлари ва "Аёллар қаноти" етакчилари, ойлар ўйкун юртлари профессор-ўқитувчилари ва талабалар иштирок этид.

Тадбирни очган ЎзМТДП Бухоро вилояти Кенгаши Ижория Кў

Замонамиз алломалари орасида шундай инсонлар борки, улар бир умр ўзлари танлаган йўлда, фан йўналишида муттасил изланишлар олиб бориб, янги-янги ютуқларни ўз халқига эҳсон этиб боради. Шу бугунларда агар ҳаёт бўласалар 90 ёшини қоралайдиган филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арабби Натан Маллаевни ана шундай зотлар сирасига киритиш мумкин.

Нұктадонлик самараcи

Бўлажак нуктадон мунаққид, Шарқ адабиётининг донишманди, мутаржим, забардаст навоийшунос Натан Муродович Маллаев 1922 йил 29 майда Тошкент шаҳрида зиёлилар оиласида таваллуд топди. Ўрта мактабдан сўнг Натан Маллаев дастлаб педагогика билим юртида, сўнгра Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёти факультетида таҳсил олди. Ўқиши жараённида у Олим Шарафиддинов, Мақсад Шайхзода, Абдураҳмон Алимухамедов сингари замонамиз донишманлари назарига тушибди. Олий таҳсилдан сўнг, институт аспирантурасида ўқишига колдирилган Натан Маллаев 1948 или машҳур адаби Мақсад Шайхзода раҳбарлигида “Мунис Хоразмийнинг ҳаёти ва ижодий мероси” мавзусида номзодлик диссертациясини химоя қилди. Шундан сўнг олим Хоразм давлат педагогика институти, хозирги Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети ҳамда умрининг охиригача Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида дарс берди, ёш тадқикотчилар, аспиранту докторантларга устоzlик қилди.

Ўтган асрнинг 60-йиллари

устоз Хамид Сулаймонга яқиндан күмаклашди. Ана шу йиллар давомида Н.Маллаев "Навоий ижодининг халқчил негизи", дунё навоийшунослиги тарихи жаҳиди "Асрлар эътирофи ва таъзими", "Навоий ва халқ оғзаки ижоди" каби рисола ва монографияларини яратди. "Навоий лирикаси" китобини нашрга хозирлади.

1978 йили у "Навоий ва ҳалқ оғзаки ижоди" тадқиқоти учун филология ғанлари доктори илмий дарашасини олишга муввафқ бўлди. Мазкур кенг қамровли монография, айниқса, иккى жиҳатдан фоятда киммат-лидир: биринчидан, олим ушбу фундаментал илмий асари биноми ижоди тадқиқотини таҳдид ишлаб берган.

Фундаментал илмий асари билан ўзбек адабиётшunosлиги мавлумот берган.

да классик адабиёт ва халк оғзаки ижоди, деган янги иммий йўналишини бошлаб берди; ёзув адабиётининг оғзаки ижода, оғзаки ижоднинг ёзув адабиётига таъсири масаласи назарий муаммоларини хал қилиб берди. Иккичин томондан эса халк оғзаки ижоди биситотидан баракали файз топган даҳо санъаткорларимиз Навоий асарларининг кенг халк омма-

ридан эътиборан Натанила мутафаккири Алишер и ва шу йўлда шогирдлар й эътибор берди: олим килдлик ўзбекча, 10 жилайёрлаш ва чоп этириши-Давлат адабиёт музеийи-Хамид Сулаймонга яқин-йиллар давомида Н.Малат халқчил негизи", дунё хакими "Дарёдан оғизе-

си орасига нечоғли сингиб кетганини илк бор илмий нұқтаи назардан таҳлил қылды. "Хамса" достонларининг баҳшилар қайта яраттган варианatlари, XVI аср ёзувчиси Умар Бокий томонидан қайта ижод этгандың настрий нұсхаларин анча батағасил, бадийді маҳорат жиҳатдан аньана ва ўзига хослик нұқтаи назаридан текширилді, назарий умумлаштырıldı. Олим Умар Бокий қиссаларининг Навоий достонлари сюзетига қайда ражада яқинлигини, айни пайтада фарқли жиҳатларини зукколик билан аниқтай олган. Кейинчалик ёш тадқиқчиларимиз аны шу аնьананы давом эттириб, "Лутфий ва халқ оғзаки ижоди", "Бобур ва халқ оғзаки ижоди", "Оғажийнинг фольклорга муносабати" масалаларини тадқиқ эттилар. Фан араббияны Маллаевнинг Навоий ижоди-

Н.Маллаевнин тарабий ижоди багишланганг сунгти асари "Сўз санъатининг гултохи". (1992) монографияси бўлиб, у кенг илм-адаб ахлига "Хамса"-нинг беш достони ҳакида яхлит, лўнда илм-маъриф бетрадиган асар хисобланади.

Профессор Н.Маллаев қар-

та кириптан эди.

Мухтасар айтганда, Н.Маллаев адабиётимиз тарихининг сурмахсул тадқиқотчиси, мағашчинос, назариётчиси, маснавий филолог, китобши, кинорежисор, музикант, макалалари, китоблари, монографиялари, документални

дош халклар адабиётининг толмас тадқиқотчиси ва тарғиботчиларидан бири эди. Унинг Фузулий, Рудакий, Жомий, Махтумкули, Абай каби буюк мутафаккирлар ҳақидаги имлый мақолалари ўтган асрнинг 70-йилларида ёк илм ахли томонидан эътироф этилган эди. Олимнинг Озарбайжон, форстожик, уйғур адабиётига доир кўплаб мақоладари турди

2012 йил 4 январь, чоршанба

МАЪНАВИЯТ

Аждодларимиз аңыналари давом этмоқда

МУЛОХАЗА

Аёл

УНИНГ ЎЗИ, СЎЗИ, ХУЛҚИ, ОДАТЛАРИ..
ҲАМ ГЎЗАЛ БЎЛИШГА ҲАКЛИ

Хәкимизда яхши одат бор. Одамлар бир-бiri билан учрашганды “Саломатмисиз?” деб сүрашишади ва “Хайр, саломат бўлинг” деб хайрлашадилар. Ҳақиматдан ҳам ҳаётнинг гўзалиги, лаззати ва қиммати тани-саҳатликда. Одам соғ-саломат бўлса баҳтли, кўнгли шод, ҳамма нарсадан мамнун, иши упумли бўлади. Олимларимиз инсон умрини узайтириши борасида улкан ишларни амала оширмоқдадар. Лекин инсон умрини узайтириши жуда мураккаб ва ҳаётий масалаларга боғлиқдир. Бутун дунёни ташвишига солаётган иччиликбозлик, кашандалик каби одатларни ўйқотиш бу масалада ижобий роль ўйнайди. Файласуф Сенеканинг: “Бизга берилган умр қисқа эмас, зарарли одатларга ўрганиб, умрни ўзимиз қисқа қилиб кўямиз” деган сўзлари фикримизга далил бўла олади.

Бугун чекүвчилар сони күп Аммо чекаётган аёлни — узубармоқлари орасига сигаретаси ни кистириб, бот-бот уни лаби га теккизиб, захарли тутунни ичига тояёттап аёлни аввалла ри тасаввуримга сидироллар дим. Чет эр фильмынари томоша қыларканман, ундаги севимли қаҳрамон аёлнинг чекишиш фалати туоларди. Чекмаса-ку-дея афсусланиб күярдим. Энди эса «оммийлик маданият»га айланниб бораётган қашандалик кизлар, аёллар орасида ҳам урға бўлмоқда. Киз бола чекишиш ўрганса, тамаки тутунининг захари нефакат чинчи танга эззозлар

ри нафакат унинг тана айзолалигини, балки бутун болорлиги, онганини ҳам заҳарлари мумкинлигини уларнинг ўзлари билишармикан? Балоғатта етмасдан чекиши бошлаган қизлар организми яхши ривожланмай, сенгин ўсиши, бу эса ташки кўришига ҳам таъсир этмайди қол маслигини уларнинг ўзлари сезишмасмикан? Юзларидаги ибоб-хәё пардаси кўтарилиб овозларидаги майнинлик йўқлиши... бу эса бора-бора дард манд бўлиб колишига сабаб бўлиши мумкинлигини тасаввур киласи олишармикан? Ўзбекнинг ифратли, маъсума,бегубор қизларига чунки прашнишмикан?

ларига шулар яршармикан? Чекаётган аёл. Чекучу аёлларда юрат инфаркти хас талиги әрқакларникігің қарагандың да үч марта күн учарады. Энди дахшатлисы, немис шифокор гинекологи П.Бернхорднің маълумотига кўра, чекучу аёлларнинг 41,5 фоизида фарзанд сизлиқ кузатилган. Чехословакиялик шифокор эса ҳомиладорликда битта сигарата че-

килганидан кейин кориндан боланинг тириша бошлаганини, юрак фаолигити эса нормадан анча кучайганини исботланган. Педиатр Юэн М.Росси ҳар куни 10 дондан ортиқ сигарета чекадиган хомиладор аёларнинг 40 фоизидан ортига талваса ва эпилепсиянинг тез тутадиган хуружига мойи болалар туғишини аниклага. Кўп чекадиган аёллардан гулфилган болалар дунёга келгандан кейин хаётининг биринчич уч ойида никотин етишмаслигидан йиглар экан. Чунки улана корнида никотинга ўрганинг колдан бўйлади.

Маълумотларга қарагандай ер юзида ҳар б 6 сонияда 1 киши 1 даққада 10, 1 соатда 600, суттакда 14400, 1 йилда эса млн.дан ортиқ киши тамакасоратларидан хаётдан куниммоқда. Бир дона сигаретка кишининг 6 даққалик ёки 2 донаси 2 соатлик умрига зо мин бўлмоқда. Тамаки чеки киши умрини 15 ва ундан ортийилга кисқартиради. Ер юзида 1 миллиарддан ортиқ киши тамаки чекади. Агар бу иллатнинг олдини олиш чора-тадирлари кўрилмаса, 2020 йилга бориб чекувчилар сони барабар сизди.

баробар ошади.
Бухол Ўзбекистонни ҳам че-
лаб ўтгани йўқ. Афсуски, бугун-
ги кунда ёш қизлар ва хомилар
дор аёллар ўртасида ҳам че-
кувчилар қайд қилинмоқда. Ка-
шандалар оила даромадига ҳа-
жиддий зиёд етказадилар. Ага-
оиласда битта чекувчи куни
бир кутидан сигарат сякс-
шилига қанча маблаг сарф о-
нали? Бу пулга озиқ овчи-

маңсұлтапарға ойлау үшін зарур жиһозлар харидқишлиш мүмкін. Бунинг устига сигарета көлтирип чиқарадынан хасталикларни даволаш үшін кетадынан хажажаттарни ұнан қүшип хисобласақ, рақамлар кетидеги рақамлар наяна күлайшып борады.

Тамак маҳсулотларининг киши организмига таъсирини санаб улгурмаслик мумкин, аммо уларнинг энг зарарлилари ҳақида билимлар мумкин эмас. Буни чекаётган аёллар билишармикан? Ўлимнинг даражаси чекилган сигареталар сони билан баробар ортиб боради ва чекувчилар ўртасидаги ўлим кўрсатчики чекмайдиганларга қараганда 30-50 фоиз юкори хисобланади. Саратон хасталигидан ўлиш кўрсатчики чекмайдиганларга нисбатан чекадиганларда 20 фоиз кўп учрайди. Ўнка саратони билан оғригандарнинг 95 фоизини чекувчилар ташкил этади. Киши битта сигарет чеккана, қон томирларининг сиқилид туриш вақти ошиб, юрак уриши 15-20

Агар оиласа битта чекувчи кунига бир қутидан сигарета чекса, йилига қанча маблалар сарфланади? Бу пулга озиқ-овқат маҳсулотлари, оила учун зарур жиҳозлар ҳарид қилиш мумкин. Бунинг устига сигарета келтириб чиқарадиган хасталикларни даволаш учун кетадиган харажатларни ҳам кўшиб ҳисобласак, рақамлар кетидаги ракамлар яна кўпайиб борали.

мартағача күпаяди. Хар еттін-чи чекұвчидә албатта қон то-мирларининг тиқилиши куза-тилады, ошқозон ярасы эса че-кувчиларда ўн маротаба күп учрайди. Чекұвчи аёллар ўз хомилаларини азобда тутади-лар. Натижада бола ташлаш, хомиланнинг етилмасдан ёки ўлиң туғилиши, жысмоний ва сезсалар, чора күллардилар. Аллох рахматига олган бүлсін устозимизнинг ўша вактда жон күйдіриб гапиришларини кат-та бўлиб тушундим. Ҳозир ўйла-сам, спортчи дўстларимнинг ҳаммаси соглом, ҳар бирининг севгян иши бор, ҳайтда ўз ўрни-га эга. Улар қайсиидор соҳада жамияттағи фойда көлтиромқада.

жончукларни, яшенини ва ақлий күрсатчиларнинг паст бўлиши каби ҳолатларга сабаб бўлади. Кашандалик наслга ҳам таъсир кўрсатиб, жисмоний ёки ақлий заиф фарзандлар туғилишига ёки туғилган фарзандларнинг гиёхвандликка мойил бўлишларига сабаб бўлади.

Чекаётган аёл...

Маълумотларга кўра, бир кун-

Адибахон ФАЙРАТ кизи,
“Milliy tiklaphish” мухабирини

